

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

03 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Ursache Petru,
Judecători – Țurcan Anatolie, Toma Nadejda, Alerguș Constantin și Timofti Vladimir

juducând, fără citarea părților recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, Lupașco Artur și avocatul Bobeica Călin în numele inculpatului Șaptefrați Ion, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2017, în cauza penală privindu-l pe

*Șaptefrați Ion xxxxxx, născut la xxxxx,
originar din xxxxx și domiciliat în xxxxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 05.05.2016 – 06.07.2017;

Instanța de apel: 23.08.2017 – 19.12.2017;

Instanța de recurs: 05.02.2018 – 03.04.2018.

Asupra recursurilor ordinare declarate, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău (sediul Ciocana) din 06 iulie 2017, Șaptefrați Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.190 alin.(4) Cod penal, la 7 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a întreprinderii și/sau bunurilor materiale, pe un termen de 3 ani.

Acțiunea civilă înaintată de partea civilă Munteanu Cătălin, s-a admis parțial, s-a dispus încasarea de la Șaptefrați Ion în beneficiul lui Munteanu Cătălin, suma de 5 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, acțiunea civilă în partea încasării dublului arvunei în sumă de 15 200 lei, penalității în mărime de 5% prevăzute de art.27 al Legii privind protecția consumatorului (nr.105 din 13 martie 2003), prejudiciului moral în sumă de 45 000 lei,

și a sumei de 1 700 lei pentru compensarea asistenței juridice, a fost respinsă ca, fiind neîntemeiată.

S-a admis retragerea acțiunii civile înaintate de către partea civilă Mursa Larisa, efectuată prin intermediul reprezentantului împuternicit, avocatul Vladimir Mării.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *in fapt*, a constatat că Șaptefrați Ion la 09 decembrie 2015, aflându-se pe adresa xxxxx, sub pretextul confecționării unui mobilier pentru bucătărie, intenționat, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, a dobândit de la Munteanu Cătălin mijloace bănești în sumă de 700 euro, care conform cursului BNM la data de 09 decembrie 2015 a constituit suma de 15 200 lei, și pe care i-a cheltuit pentru necesități personale, prin ce a cauzat părții vătămate Munteanu Cătălin un prejudiciu material în sumă de 15 200 lei.

Tot, inculpatul Șaptefrați Ion, la data de 28 decembrie 2015, aflându-se în secția de producere a SRL „Conmetal-com” din xxxxx, intenționat, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, s-a prezentat ca și proprietar al secției de producere, la care în realitate nu are nici o atribuție, sub pretextul confecționării mobilei la comandă, ca rezultat al tratativelor anterioare, după ce a dus-o în eroare pe Mursa Larisa, pentru a da o tentă legală acțiunilor sale, a încheiat din numele său, ca director al SRL „Rox-Clar” cu Mursa Larisa contractul de prestare a serviciilor nr.286 din 28 decembrie 2015 și a primit de la aceasta bani în sumă de 64 000 lei, sumă pe care a cheltuit-o pentru necesități personale, prin ce i-a cauzat prejudiciul material.

Tot, inculpatul Șaptefrați Ion, în continuarea acțiunilor sale, la data de 29 decembrie 2015, aflându-se în secția de producere a SRL „Conmetal-com” din xxxxx, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, s-a prezentat ca și proprietar al secției de producere, la care în realitate nu are nici o atribuție, sub pretextul confecționării mobilei la comandă, ca rezultat al tratativelor anterioare, după ce a dus-o în eroare pe Negru Evdochia, pentru a da o tentă legală acțiunilor sale, a doua zi, la data de 30 decembrie 2015 a încheiat din numele său, ca și director al SRL „Rox-Clar” cu Negru Evdochia contractul de prestare a serviciilor nr.321 și a primit bani în sumă de 15 000 lei, sumă pe care a cheltuit-o pentru necesități personale, pricinuindu-i părții vătămate un prejudiciul material.

Astfel, în perioada de 09 decembrie 2015 - 30 decembrie 2015, prin acțiunile sale intenționate de înșelăciune și abuz de încredere, inculpatul a dobândit ilicit de la părțile vătămate Munteanu Cătălin, Mursa Larisa și Negru Evdochia, în total suma de 94 200 lei, cauzându-le daune materiale în proporții mari.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței a fost atacată cu apel de către avocatul Stegărescu Ion în interesele părții vătămate Munteanu Cătălin și avocatul Bobeica Călin în numele inculpatului.

3.1. Avocatul Stegărescu Ion, în apelul declarat la data de 17 iulie 2017, a solicitat casarea parțială a sentinței în latura civilă, prin care s-a respins acțiunea civilă

înaintată de partea vătămată Munteanu Cătălin și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit căreia acțiunea civilă să fie admisă integral (f.d.239-240 vol. II).

În motivarea cererii de apel, avocatul a indincat că Munteanu Cătălin cu hotărârea primei instanțe nu este de acord, pe care o consideră neîntemeiată, nefondată și pasibilă de a fi casată cu adoptarea unei noi hotărâri în privința laturii civile.

Totodată, avocatul Stegărescu Ion a invocat că prima instanță eronat a stabilit mărimea compensației de 5 000 lei, fără a reține caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate părții vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, de măsura în care compensarea prejudiciului moral poate aduce satisfacție părții vătămate.

În opinia apelantului, suma de 5 000 lei de fapt se subînțelege ca un calcul al dobânzii de întârziere, conform ratei de refinanțare a Băncii Naționale, anexate la suplimentul la cererea de apel.

La fel, apelantul a menționat că prima instanță incorect a respins pretențiile din acțiunea civilă înaintată de Munteanu Cătălin privind încasarea din contul pârâților Șaptefrați Ion și a SRL "ROX-CLAR" a dublei arvunei în sumă de 15 200 lei (suma de 15 200 lei fiind restituită de inculpat în cadrul judecării cauzei penale) și a penalității în mărime de 5% pentru fiecare zi depășită, prevăzută de art.27 al Legii privind protecția consumatorului nr.105 din 13 martie 2003, astfel fiind încălcate normele de drept material ce demonstrează parțialitatea instanței pe acest dosar.

3.2. Avocatul Bobeica Călin, în apelul declarat în numele inculpatului (f.d.26-28 vol. III), a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia Șaptefrați Ion să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal (pe episodul din 09.12.2015) și pe art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal (pe epizodul din 28.12.2015 și 29.12.2015), cu stabilirea unei pedepse minime și cu suspendarea executării pedepsei potrivit art.90 Cod penal.

În motivarea apelului, avocatul Bobeica Călin a indicat că Șaptefrați Ion nu a comis o infracțiune prelungită, precum a constatat instanța de judecată, din care considerente neîntemeiat, după conexarea cauzelor penale a fost modificată învinuirea în ședința de judecată în sensul agravării ei și au fost reîncadrate acțiunile ultimului în baza art.190 alin.(4) Cod penal. În contextul dat, apelantul a menționat că acțiunile inculpatului Șaptefrați Ion urmau a fi reîncadrate în baza art.190 alin.(2) Cod penal, cu aplicarea pedepsei conform prevederilor art.84 Cod penal.

Inculpatului Șaptefrați Ion i-au fost încălcate drepturile procesuale, la 20 iunie 2017 fiindu-i înaintată învinuirea în sensul agravării, fără a-i acorda termen pentru luarea de cunoștință cu învinuirea în cauză, la aceeași ședință fiind examinat fondul cauzei, până la etapa ultimului cuvânt al inculpatului.

Totodată, apelantul a menționat că în cauză este relevantă aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, fiind întrunite toate circumstanțele ce permit suspendarea executării pedepsei.

Suplimentar, a mai menționat faptul că în timpul judecării apelului depus de partea vătămată, instanța nu cunoștea că Șaptefrați Ion a fost arestat în baza sentinței nominalizate și ultimul nici nu a luat cunoștință cu hotărârea primei instanțe, nefiind prezent la acea ședință de pronunțare a hotărârii.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2017, apelul declarat de către avocatul Bobeica Călin în numele inculpatului a fost respins, ca fiind depus peste termen, iar apelul declarat de către avocatul Stegărescu Ion a fost admis, sentința a fost casată parțial în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit căreia au fost admise pretențiile materiale ale părții vătămate Munteanu Cătălin către Șaptefrați Ion, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța civilă.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul lui Munteanu Cătălin suma de 10 000 lei, cu titlul de prejudiciu moral.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

5. Instanța de apel în partea descriptivă referitor la apelul declarat de către avocatul Bobeica Călin în numele și interesele inculpatului Șaptefrați Ion, a menționat că potrivit procesului verbal a ședinței de judecată din 20 iunie 2017, în prima instanță au participat inculpatul Șaptefrați Ion și avocatul acestuia Burlacu Silviu, procurorul Renata Anici, avocatul Stegărescu Ion și Vladimir Mării. În cadrul acestei ședințe inculpatului Șaptefrați Ion i-a fost oferit ultimul cuvânt (f.d.222 verso vol. II) și tot în această ședință s-a anunțat amânarea deliberării și pronunțării sentinței pentru data de 06 iulie 2017, fapt despre care a fost comunicat participanților. Inculpatul și avocatul acestuia Burlacu Silviu au fost informați despre faptul dat și au semnat recipisă (f.d.223 vol. II).

Astfel, instanța de apel a constatat că inculpatul Șaptefrați Ion cu avocatul acestuia au cunoscut că pronunțarea sentinței va avea loc la data de 06 iulie 2017, iar apelul declarat împotriva sentinței Judecătorei Chișinău sediul Ciocana din 06 iulie 2017, a fost depus la data de 27 noiembrie 2017, peste 4 luni jumătate de către avocatul Bobeica Călin.

Concluzionând asupra apelului declarat de către avocatul Bobeica Călin în numele inculpatului, instanța de apel a menționat că acesta a fost declarat peste termenul legal prevăzut de legislație (f.d.59-61 vol. III).

Referitor la apelul depus de către avocatul Stegărescu Ion în numele și interesele părții vătămate Munteanu Cătălin, instanța de apel a menționat că acestea urmează a fi admis cu casarea sentinței în latura civilă.

Instanța de apel în hotărârea adoptată a descris detaliat întreg probatoriul prezentat la judecarea cauzei în prima instanță, a constatat că starea de fapt și de drept, a reținut elementele constitutive ale infracțiunii, expunându-se și asupra încadrării juridice a acțiunilor inculpatului Șaptefrați Ion, pe care le încadrat în baza art.190 alin.(4) Cod penal.

În consecință, dând apreciere soluției adoptate în latura penală, instanța de apel a conchis că prima instanță a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma prevederilor art.95, 101 Cod de procedură penală, prin prisma admisibilității, pertinentei și concludentei, utilității și veridicității raportate la declarațiile date de inculpat în cadrul ședinței de judecată și probele administrate, a stabilit corect situația de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului Șaptefrați Ion, încadrarea juridică corectă și anume în baza art.190 alin.(4) Cod penal (f.d.62-72 vol. III).

Instanța de apel a mai reținut că, în cadrul procesului penal, partea vătămată Munteanu Cătălin a înaintat acțiune civilă, solicitând încasarea dublului arvunei în sumă de 15 200 lei, încasarea penalității în mărime de 5% prevăzută de art.27 al Legii privind protecția consumatorului nr.105 din 13 martie 2003, încasarea prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 6700 lei pentru asistenta juridică.

Instanța de apel a constatat că prima instanță întemeiat a încasat suma de 5 000 lei pentru serviciile de asistență juridică, ținând cont de complexitatea cazului, de durata examinării acesteia, de prezenta avocatului în ședințele de judecată și de prestația lui.

Privitor la încasarea despăgubirilor pentru dauna materială, instanța de apel a remarcat că potrivit art.225 alin.(3) Cod de procedură penală, în cazul soluționării acțiunii civile, dacă pentru a stabili suma despăgubirilor convenite părții civile, apare necesitatea de a amâna judecarea cauzei în scopul de a se administra probe suplimentare, instanța poate să admită în principiu acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile. De către partea vătămată nu a fost prezentate careva probe incontestabile pentru stabilirea cuantumului concret a prejudiciului material, în ce mărime anume, și aceasta nu este posibil de constatat fără a amâna judecarea cauzei, și astfel, reieșind din prevederile art.225 alin.(3) Cod de procedură penală, instanța de apel a considerat oportun a admite în principiu acțiunea civilă în ce privește încasarea despăgubirilor pentru dauna materială, urmând ca asupra cuantumului acestora să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Mai mult ca atât, instanța de apel a constatat că din declarațiile părții vătămate Cătălin Munteanu, prima instanță a reținut că, inculpatul a recuperat părții vătămate prejudiciul material în sumă de 15 200 lei.

În acest sens, instanța de apel a concluzionat că dispozițiile sentinței expuse în privința încasării prejudiciului material, se mențin fără modificări.

În continuare, instanța de apel a menționat că, în ședința de judecată s-a dovedit că Șaptefrați Ion se face vinovat de comiterea infracțiunii de escrocherie prevăzute de art.190 alin.(4) Cod penal, prin care a prejudiciat partea vătămată Munteanu Cătălin și în situația dată partea vătămată a solicitat încasarea din contul acestuia a prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei.

Așadar, cu referire la prejudiciul moral, instanța de apel a statuat că partea vătămată a suferit de pe urma acțiunilor comise de către Șaptefrați Ion, totuși suma de 5 000 lei, încasată de către instanța de fond, instanța de apel a considerat-o mică pentru suferințele morale trăite de partea vătămată, care a suportat suferințe psihice.

De aceea, instanța de apel ținând cont de prevederile legale ce reglementează stabilirea cuantumului prejudiciului moral, a considerat necesar a acorda cu titlu de prejudiciu moral sumă de 10 000 lei, care să fie încasată din contul inculpatului Șaptefrați Ion în beneficiul părții vătămate Munteanu Cătălin, deoarece infracțiunea nu a fost comisă cu violență. Astfel, suma de 10 000 lei v-a avea efect compensatoriu pentru partea vătămată - Munteanu Cătălin și nu vine în contradicție cu prevederile art.41 din Convenția Europeană pentru drepturile Omului, din care rezultă că suma pretinsă nu trebuie să fie exorbitantă și să nu tindă la o îmbogățire fără temeii.

7. Nefiind de acord cu decizia instanței, procurorul și avocatul Bobeică Călin în numele inculpatului Șaptefrați Ion au contestat-o cu recursuri ordinare.

7.1. Procurorul solicită casarea totală a deciziei cu dispunerea rejudecării cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit cerințelor invocate de procurorul participant al examinarea cauzei în instanța de apel.

În motivarea recursului, procurorul menționează că instanța de apel, în partea descriptivă a deciziei a indicat că *„lecturând procesul verbal al ședinței de judecată întocmit de instanța de fond, la f.d.209-211, 221-222, vol. 2, este consemnat faptul că, procurorul potrivit art.326 din Cod de procedură penală a modificat învinuirea adusă lui Șaptefrați Ion în sensul agravării ei, prin formularea ordonanței din 20 iunie 2017, care a adus-o la cunoștință inculpatului și avocatului acestuia, f.d.209-210 vol. 3. În același context este de menționat faptul că, în aceeași ședință inculpatul Șaptefrați Ion a făcut declarații pe marginea noii învinuiri, fără a solicita termen, pentru a pregăti apărarea, un astfel de demers nu a parvenit nici de la avocatul acestuia.”*

Asupra celor indicate de către instanța de apel, recurentul menționează că aceasta nu a constatat faptul, dacă în procesul-verbal al ședinței de judecată a primei instanțe este sau nu mențione despre primirea de către inculpatul Șaptefrați Ion, la înaintarea învinuiri în sensul agravării ei, a informației în scris despre drepturile de care dispune conform art.66 Cod de procedură penală sau dacă drepturile sale i-au fost explicate, inclusiv dreptul de a cere termen necesar pentru pregătirea apărării de noua învinuire.

În conformitate cu cerințele art.66 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală, inculpatul are dreptul: *„imediat după reținere sau după punerea sub învinuire, sa primească de la organul de urmărire penală informație în scris despre drepturile de care dispune conform prezentului articol, inclusiv dreptul de a tăcea și a nu mărturisi împotriva sa, precum și explicații asupra tuturor drepturilor sale.*

Din materialele cauzei penale se constată că, procurorul, conducându-se de prevederile art.326 din Cod de procedură penală, a modificat învinuirea adusă lui Șaptefrați Ion în sensul agravării ei, prin formularea ordonanței din 20 iunie 2017, care a adus-o la cunoștință inculpatului și avocatului acestuia, fără a prezenta inculpatului

informația în scris despre drepturile de care dispune conform art.66 Cod de procedură penală, fapt care se echivalează cu încălcarea dreptului la apărare.

Mai mult, din procesul verbal al ședinței de judecată reiese că, după înaintarea inculpatului ordonanței de învinuire în sensul agravării ei, instanța de judecată nu a purces la cercetarea probelor ce ar confirma noua învinuire, ci doar a finalizat cercetarea judecătorească cu interogarea inculpatului, lăsând pronunțarea sentinței pentru altă dată, după dezbateri judiciare și oferirea ultimului cuvânt inculpatului.

Cu referire la ordonanța de învinuire în sensul agravării ei, înaintată inculpatului Șaptefrați Ion, după conexarea două cauze penale, acțiunile infracționale (calificate conform art.190 alin.(4) Cod penal) pentru care a fost pus sub învinuire Șaptefrați Ion, procurorul consideră că infracțiunea dată nu face parte din categoria infracțiunilor prelungite întrucât nu au fost formate din două fapte infracționale identice, ci diferite.

Potrivit părții descriptive a deciziei, instanța de apel a descris modalitatea săvârșirii infracțiunilor de către inculpatul Șaptefrați Ion și anume că: inculpatul a intrat în posesia banilor părților vătămate, transmise acestuia în mod benevol, prin înșelăciune și abuz de încredere a părților vătămate, insuflăte de inculpat sub pretextul confecționării mobilei la comandă, obligații care de fapt nu au fost îndeplinite de către inculpat și pe care ultimul, la momentul primirii banilor, nici nu avea intenția de a le executa, ori după cum s-a stabilit în cadrul cercetării judecătorești, inculpatul nu avea nici angajați, nu avea nici o încăpere de producere unde ar fi fost instalat utilajul de producție a mobilei.

Mai mult ca atât, inculpatul ducând în eroare părțile vătămate precum că, oficiul său este la SRL „Conmetalcom” amplasat pe str. Uzinelor 11 mun. Chișinău, invita părțile vătămate la magazinul acestei firme, unde sunt expuse spre vânzare materialele și accesorii pentru confecționarea mobilei, iar pentru crearea imaginii de activitatea sa legală, întocmea și semna cu părțile vătămate blancheta intitulată „contract de prestări servicii”, aplicând pe acesta amprenta ștampilei firmei SRL „Rox-Clar”, a cărei administrator era dânsul.

În realitate, inculpatul Șaptefrați Ion nu avea nicio atribuție nefiind angajat în cadrul întreprinderii SRL „Conmetalcom”, iar SRL „Rox-Clar” la care el era în calitate de administrator, a fost înregistrată la domiciliul inculpatului, în apartamentul lui din mun. Chișinău str. Ismail 100/2 ap.33, la data de 28.05.2015, neavând nici un angajat și nici spațiul pentru producerea (confecționarea) mobilei.

Inculpatul nu avea intenția de a confecționa mobilierul comandat de părțile vătămate și nici să le restituie banii, deoarece nici după pornirea urmăririi penale nu au fost găsite careva piese de mobilier confecționat (despre care inculpatul afirmă că a fost confecționat parțial), ce dovedește că inculpatul a înșelat părțile vătămate, abuzând de încrederea lor.

SRL „Rox-Clar” a fost fondat și înregistrat de inculpat doar cu scopul creării iluziei existenței persoanei care în realitate se ocupă cu confecționarea mobilei, atribuind activității sale ilegale imaginea unei activități legale.

Astfel, potrivit descrierii în decizie a modului de săvârșire a infracțiunilor, instanța de apel se referă doar la faptele infracționale comise de către inculpatul Șaptefați Ion la 28 decembrie 2015 și 29 decembrie 2015, iar modul de săvârșire a faptei infracționale la 09 decembrie 2015, rămâne nereflectat în decizie și care potrivit descrierii faptei criminale este comisă în alt mod și în alt loc, sector.

Respectiv instanțele de judecată, contrar prevederilor art.394 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, au ignorat în hotărârile sale să descrie modul săvârșirii a infracțiunii din 09 decembrie 2015, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele acesteia, fapt considerat ca erori de drept comise de prima instanță și instanța de apel.

7.2. Avocatul Bobeica Calin în numele inculpatului a declarat recurs ordinar, în conținutul căruia indică întocmai aceleași solicitări și argumente pe care le-a expus procurorul în cererea de recurs.

8. Judecând recursurile declarate, Colegiul penal lărgit conchide că recursul declarat de către avocatul Bobeica Călin în numele inculpatului urmează a fi respins, ca fiind inadmisibil, iar recursul declarat de către procuror urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată. În susținerea soluțiilor adoptate, Colegiul penal lărgit se va expune punctat în contextul ce urmează.

8.1. Asupra recursului declarat de către avocatul Bobeica Călin în numele inculpatului:

În conformitate cu art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să respingă recursul, ca fiind inadmisibil.

Din conținutul recursului declarat, rezultă că recurentul – avocatul Bobeica Călin critică decizia instanței de apel în latura penală a acesteia, însă nu invocă nici un argument referitor soluția de respingere a apelului său ca fiind depus peste termen.

În situația dată, Colegiul penal lărgit constată că recursul ordinar declarat de către avocatul Bobeica Călin împotriva deciziei instanței de apel adoptată în prezenta cauză penală, este inadmisibil, din motiv că instanța de apel nu a verificat sentința primei instanțe prin prisma argumentelor invocate de către acesta în cererea de apel, fapt ce ar permite verificarea de către instanța de recurs a corectitudinii expunerii și aprecierilor date de instanța de apel.

Așadar, decizia instanței de apel în latura penală, nu poate fi subiect pentru verificare în baza recursului declarat de apărătorul inculpatului, deoarece nu există o motivare pe fond dată de instanța de apel în privința apelului declarat de către avocatul Bobeica Călin, în situația în care instanța de apel a respins ca fiind tardiv apelul avocatului inculpatului, bazându-și soluția doar pe nerespectarea termenului de declarare a apelului.

În atare circumstanțe, Colegiul penal lărgit conchide că respingerea de către instanța de apel a apelului, ca fiind tardiv, se egalează cu situația nefolosirii a căii de

atac apelul, însă în recursul declarat, avocatul Bobeica Călin nu a invocat nici un temei în combaterea concluziilor ce au stat la aprecierea tardivității apelului.

Prin urmare, s-a conturat concluzia că recursul ordinar declarat de către avocatul Bobeica Călin în numele inculpatului este inadmisibil, din care motiv Colegiul penal lărgit adoptă o soluție de respingere a acestuia.

7.2. Asupra recursului declarat de către procuror.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și să dispună rejudecarea cauzei de către aceeași instanță în alt complet de judecată, dacă constată că eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Conform art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, doar în cazurile stipulate în articolul dat.

Reieșind din conținutul recursului declarat, acuzatorul de stat critică decizia instanței de apel sub aspectul menținerii condamnării lui Șaptefrați Ion în baza art.190 alin.(4) Cod penal, afirmând că atât prima instanță, cât și instanța de apel eronat au constatat că acțiunile inculpatului constituie componenta de infracțiune prevăzută la acest articol.

Tot aici, Colegiul penal menționează că în cadrul examinării cauzei penale în ordine de apel, procurorul a menționat că prima instanță eronat a admis ordonanța procurorului privind agravarea învinuirii din 20 iunie 2017, din motiv că noua infracțiune incriminată inculpatului (art.190 alin.(4) Cod penal), nu face parte din categoria infracțiunilor prelungite întrucât nu au fost formate din două fapte infracționale identice.

Instanța de apel a menționat în conținutul deciziei, în mod expres că nu poate reține și admite alegațiile părții apărării și procurorului, motivându-și această concluzie prin afirmația de ordin general precum că „... *instanța de fond la examinarea pricinii deferite, a asigurat integral respectarea drepturilor și garanțiilor tuturor părților, inclusiv a inculpatului, obiectiv și imparțial a gestionat acțiunile procesului penal, iar inculpatul Șaptefrați Ion a beneficiat de proces penal echitabil.*”

În urma celor menționate, Colegiul penal lărgit punctează că la examinarea cauzei în ordine de apel, procurorul participant în ședința de judecată, nu a susținut învinuirea înaintată de către procurorul participant în cadrul examinării în prima instanță prin ordonanța din 20 iunie 2017 și prin urmare, instanța de apel era obligată să se pronunțe argumentat asupra faptului dacă faptele infracționale sânt identice și dacă a fost comisă o infracțiune prelungită, însă instanța s-a limitat doar la afirmația despre calificarea corectă în baza art.190 alin.(4) Cod penal, fără a ține cont de poziția acuzatorului de stat și de așa motiva această soluție.

Mai mult, decizia instanței de apel este una divergentă și în partea ce ține de aprecierea apelului din numele inculpatului ca tardiv, or, instanța în mod real a purces la aprecierea laturii penale și a conchis să nu admită argumente din apel (f.d.72 vol.

III), deși în decizia sa (f.d.61 vol. III alin.7) aceasta a menționat că nu se va expune asupra motivelor invocate și din cauza tardivității apelului inculpatului și nici nu va purcede la examinarea fondului apelului.

Așadar, Colegiul penal constată că instanța de apel judecând apelul nu a deplină eficiență celor invocate de către procuror în ședința instanței de apel, motivând în mod general soluția adoptată.

Potrivit art.414, 417 alin.(1) pct.8) și 9) Cod de procedură penală, instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Conform jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel).

Or, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât o dată exercitat produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept în privința persoanelor care l-au declarat.

Instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate, nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept nominalizate supra, le-a repetat întocmai, nu a desființat sentința în partea vizată și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință nemotivată legal.

Așadar, în opinia Colegiului penal lărgit, instanța de apel la judecarea cauzei a admis eroarea prevăzută la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, iar din aceste considerente decizia adoptată este considerată neîntemeiată și nemotivată.

În concluzie, Colegiul penal lărgit indică, potrivit art.436 Cod de procedură penală, că la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de motivele indicate în prezenta decizie, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să adopte o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

8. În corespundere cu art. art. 424 alin.(2), 434 și 435 alin. (1) pct. 1) și 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către avocatul Bobeica Călin în numele inculpatului împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2017 în privința inculpatului Șaptefrați Ion xxxxx.

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, Lupașco Artur, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2017, în cauza penală privindu-l pe **Șaptefrați Ion xxxxx**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac în partea dispunerii rejudecării cauzei, în rest decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 27 aprilie 2018.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda

Alerguș Constantin

Timofti Vladimir